

Resan till fjäderkungens rike

Foto: Noble Entertainment

När den lille kaninen Johans mamma förs bort av den fruktade Fjäderkungen blir han fast besluten att hämta hem henne igen. Han beger sig ut på en farofylld men fantastisk resa till magiska platser bortom hans trygga värld. [Resan till Fjäderkungens rike](#) är både ett hisnande äventyr och en komplex, poetisk allegori om sorg och saknad som kan ge upphov till existentiella diskussioner. Men inte minst är filmen en uppmuntrande saga om att våga utmana det omöjliga och förbjudna.

Rek för åk 1 – 5

EN FILMHANDLEDNING AV LOUISE LAGERSTRÖM

Handling

Kaninen Johan har just flyttat in med sina föräldrar i ett idylliskt men slitet hus på landet. Mycket behöver fixas. Men mamma är sjuklig och svag och sitter snart mest insvept i en filt och ser på medan Johan och pappa renoverar.

En besynnerlig natt kommer Fjäderkungen flygande för att hämta med henne till sitt rike och de två lämnas kvar med bara några svävande fjädrar och en outgrundlig sorg. Pappan bestämmer att de ska fly och bo på ett gammalt lastfartyg långt ute till havs.

Fjäderkungen hatar vatten så där kan de vara trygga.

Johan, som varje dag har skickat flaskpost till sin mamma, är fast besluten att hitta henne och föra tillbaka henne hem. När hans pappa åker iväg på några ärenden och han lämnas en-

sam på båten får han kontakt med den lite tokige hundliknande varelsen Bill som via kommunikationsradion sänder ett SOS. Fjäderkungen, eller rättare sagt hans små medhjälpare fjäderprinsarna, är ute efter honom.

Medan Bill gör allt för att undslippa sitt öde och Fjäderkungens rike, ett land som han själv hjälpt till att bygga, ser Johan sin chans att komma närmare mamman. Bill har fått en biljett till färjan, en fiskfjällsliknande bricka. Den ger han till Johan som då kan ta hans plats. Med den i sin hand börjar Johan sin resa. Den rostiga gamla skorven som varit hans och pappans hem sjunker i en turbulent storm och Johan dras ner i en virvelström för att sköljas upp på en strand full av gamla vrak. Det visar sig att han hamnat vid färjeläget där ett fartyg med destination Fjäderkungens rike väntar.

Men vid landgången stoppas han av färjkarlen, en regelnitisk groda som upptäcker att brickan inte tillhör Johan. Brickorna är personliga och det är inte Johans tur att komma in ännu. Men Johan är envis och lyckas smita ombord och åker med den stora farkosten iväg mot riket.

Hans närvaro upprör Fjäderkungen, ett säreget mellanting av hare och örn som egentligen bara är en budbärare. För det är den mytomspunna Mora, en enorm bläckfiskliknande undervattensvarelse med makt över riket, som bestämmer reglerna och delar ut brickor till de som ska föras dit.

För att bli av med den enträgne Johan skickar de honom till en plats kallad Dimbankarna. Där får han syn på en av sina flaskposter och följer den tills han hamnar på en grönnare strand där han till slut träffar sin mamma. Hon har förlikat sig med sin nya tillvaro och trivs ganska bra i sitt lilla hus omgivet av äppelträd och böljande kullar. Johan får sova kvar och för en stund är de mamma och son precis som förut.

Den självsvåldige Bill börjar nu bli trött på de stränga reglerna i riket och bestämmer sig för att vända upp och ner på ordningen. Han tror inte längre på Mora och låser in Fjäderkungen för att istället öppna slussarna mellan den vanliga världen och Fjäderkungens rike. Från och med nu ska det här vara en rolig plats att vara på! Under fest och glam lyckas han också trollo fram Johans pappa ur en låda och familjen återförenas. Snart vill andra kaniner också ta chansen att hälsa på sina nära.

Men balansen är rubbad, kaos utbryter och riket hotar att falla samman. Mora visar sitt missnöje med att slänga ut sina tentakler och börja rasera världen. Johan och hans familj inser att ordningen måste återställas och släpper ut Fjäderkungen ur fångenskapen. Bill är angelägen om att rädda sitt eget skinn och försöker ta sig upp till utgången från riket. De andra följer efter men den trappa som Bill hade byggt har rasat.

Mora försöker tvinga Bill att stanna kvar, men han hjälper till att bygga en

ny stege så att Johan och hans familj ska komma ut. När mamman ska försöka klättra upp går det inte och hon inser att hon är fast i Fjäderkungens rike. Bara de som inte hör hemma där kan komma ut. Till slut släpper Johan taget. De tar farväl och lovar att fortsätta skriva till varandra. Väl hemma gör Johan och pappan i ordning en ny flaskpost. De skickar med en morot eftersom där mamman nu finns växer det mest äpplen.

Sorg och saknad

Resan Till Fjäderkungens rike handlar om att förlora någon som står en nära och den sorg och saknad man lämnas med. Det är en berättelse som reser de stora frågorna kring liv och död och hur man hanterar den tomhet och längtan som uppstår. Johans mamma rycks bort hastigt och dramatiskt en natt när Fjäderkungen kommer för att hämta henne. För även om mamman varit hostig och trött kommer hennes försvinnande som en chock.

Pappan har svårt att förklara för sonen, eller visa sin egen sorg. Oroligt spejar han mot skyn i rädsla över att något ska hända även dem. Medan pappan menar att det är omöjligt att få henne tillbaka blir Johan fast besluten att få kontakt med mamman och ta med henne hem. Genom att skicka flaskpost är han övertygad om att de har kontakt.

- Fundera över hur pappan och sonen

hanterar sorgen på olika vis. Hur tröstas Johan sig själv?

- Vad är sorg? På vilka olika sätt kan man uttrycka den?
- Finns det några rätt eller fel när man sörjer? Vilka känslor bubblar upp när man känner sorg? Ilska, rädsla, otrygghet, skuld, hjälplöshet eller otaliga andra?
- Var i kroppen skulle ni säga att sorgen känns? Hur kan man finnas där som en vän och stöd när något mist en närstående? Hur kan och vill man som barn prata om sorg?

I filmens slut tvingas Johan acceptera att mamman måste stanna kvar i Fjäderkungens rike och att han måste leva vidare i den vanliga världen.

- Hur hanterar Johan det? Hur kommer han att hedra minnet av sin mamma och på något sätt hålla kontakten?
- Hur tänker ni er att man vårdar minnet över någon som har gått bort? Hur kan man uttrycka sorg genom olika ritualer eller genom att skapa konkreta minnen som bilder, saker, dikter, musik eller platser?
- Med tanke på hur Johan agerar, kan

sorg övergå i något positivt eller till och med i handlingskraft?

Alla människor kommer att få hantera saknaden och sorgen efter någon som försvinner ur deras liv. Ibland upplever vi gemensamma sorger som kanske påverkar många samtidigt. Som en skola, en grupp av vänner eller kanske ett helt land.

- Hur brukar människor visa sin sorg i sådana sammanhang? Hur ser gemensam sorg ut till skillnad från den som man bär själv?
- Hur accepterar Johan att hans mamma aldrig kan komma hem?

Vad händer efter döden?

Så gott som dagligen möts vi av döden genom olika medier. Nyhetsbilder från krig, katastrofer och personliga tragedier sköljer över oss i en osorterad och oftast obegriplig ström. Så också över barnen.

Fiktiva skildringar av död upptar också en ansevärd del av film och tv-spelutbudet vilket också påverkar tankar och känslor kring döden. Dagens barn lär inte vara obekanta med den aspekten. Ändå är det fortfarande ett svårt, nästintill tabulagt ämne att diskutera med barn. Att vuxenvärlden ofta ryggar för

frågorna har väl att göra med att den bär på samma obehag och rädslor och inte heller har några självklara svar.

Till Fjäderkungens rike är en film som på ett naturligt sätt kan öppna upp för frågor kring livet, döden och vad som händer därefter.

Uppfattningen kring vad döden är skiljer sig åt i olika åldrar och därför får läraren vara lyhörd och diskussionerna anpassas efter de egna elevernas begreppsvärld, hur filmen har landat och vad de själva vill lyfta fram. De minsta kanske uppfattar berättelsen om Johan just som ett spännande äventyr genom skilda världar. Med starka känslor kring förhållandet barn och förälder. Medan äldre elever kan urskilja filmens allegoriska och symboliska uppbyggnad och diskutera de metaforiska aspekterna.

- Vilka olika miljöer och världar passerar Johan under resans gång? Hur skulle ni beskriva dem om ni berättade för någon annan? Vad händer i de olika världarna? Hur ser mammans nya hem ut?

Inledningsbilden visar ett fjäll som tillhör en undervattensvärld vi senare får veta kallas Mora. Moras roll beskriver också tillvaron i Fjäderkungens rike, den är likt ett naturens kretslopp där endast den som är kallad

har tillträde. Fjällen på Moras kropp blir till biljetter för de som ska inträda i Fjäderkungens rike och fungerar samtidigt som bränsle på färjan som tar dem dit Om denna ordning rubbas uppstår kaos.

- Hur skulle ni vilja tolka Mora? Vem är denna varelse? En gud, dödsrikets härskarinna, moder natur eller något annat?

- *Resan till Fjäderkungens rike* beskriver livet på 'andra sidan' om man så vill. En tro på ett liv och en existens efter detta liv. Den antyder också att om Fjäderkungens rike inte fanns skulle alla förvandlas till 'ingenting'. Hur tolkar ni detta?

Bill försöker ju ge bort sin biljett till Johan. Men eftersom den är personlig fungerar det inte och Johan måste motas ut. Både färjkarlen och Fjäderkungen säger att hans stund ännu inte är kommen.

- Vad tänker ni menas med det? Varför blir de så arga på att Johan är där?

Funderingar kring vad som händer efter döden har skapat trosuppfattningar, religioner, teorier, filosofier och fantasier i alla tider. Dödsskuggans dal eller Paradiset. Hades eller Nangijala. Att skapa idéer om andra världar efter döden har både tröstat och skrämt.

- Hur tänker ni er själva livet efter döden? Vilka världar ser ni framför er, eller är det kanske bara slut, starkt ljus eller mörker. Hur tänker ni kring återfödelse och det "kretslopp" som beskrivs i filmen?

- Visualisera gärna i ord eller måla bilder: det ni tror eller inte tror på, vad har påverkat er att tänka så? Varför tror ni att människan har behov av att tänka på världar bortom detta liv?

"Döden, döden, döden", brukade Astrid Lindgren skoja som ett mantra när hon på ålderns höst talade med sin syster i telefon. Som en av våra största och mest inflytelserika författare var hon också en av få som tog upp det tabulagda ämnet i sina berättelser. Sagor som i många fall också filmatiserats. Ett ensamt barn står ofta i centrum. *Nils Karlsson Pyssling*, *Bröderna Lejonhjärta* och *Allra käraste syster* handlar alla om barn, döden och hur parallella universum kan bli en tröst.

- På vilket sätt kan sagor och fantasivärldar hjälpa oss att bearbeta tankar kring döden? Vilka berättelser har ni läst om eller sett som film som har berört er?

Att bryta mot regler och växa

"Det fanns en tid när vi hade det bra. Vi var tillsammans. Mina föräldrar och jag", säger Johan. Men när hans

familj slås i spillror tvingas Johan att ta ansvar på nya sätt. Han är också en envis liten kanin som tänker ta tillbaks mamman till vilket pris som helst.

- Hur tänker ni kring detta? Vilken roll spelar figuren Bill här? Hur agerar han i motsats till Johan? Hur förändras han mot slutet?

- När ska man tänka på andra och när ska man sätta sig själv i första rummet? Hur visar man osjälviskhet?

- Johan är van att arbeta ihop med sin pappa och de fungerar bra som ett team, Fundera över hur deras relation ser ut. Hur ser hans förhållande till pappan ut? Vilka saker skapar trygghet för Johan? Vad lär han sig under sin dramatiska resas gång? "Det går inte", säger hans pappa. Något som Johan sällan håller med om. Vilka egenskaper har han som gör att han lyckas genomföra sina idéer?

Johan är ett barn som inte känner till alla regler som de vuxna skapat. Flera gånger trotsar han också dem som han känner till för att gå sin egen väg.

- Vilka regler bryter han mot? När kan det vara bra att strunta i regler? Hur lär man sig vad man klarar av?

- "Det är omöjligt", säger Johans pappa. Och det är väl något vuxna säger

ofta till barn när de kommer med halsbrytande idéer. Varför har barn en förmåga att oftare strunta i vad som är möjligt och inte möjligt?

- Berättelsen har likt många sagor en liten hjälte, givetvis ett barn, som kommer att få utkämpa strider både för att närma sig sitt mål, men också för att själv växa. Under resans gång kommer han att möta både ont och gott inom olika 'personer' han möter. Vilka både onda och goda sidor visar sig dessa ha?

Animerad fantasi med många inspirationskällor

Resan till fjäderkungens rike är ett svensk-danskt samarbete och den första 3D-animerade filmen som skapats i Europa. Regissören Esben Toft Jacobsen och producenten Petter Lindblad har velat berätta en saga som i grunden handlar om stora viktiga frågor. Både i svensk folksagetradition och med inspiration från grekisk mytologi, men med den senaste tekniken.

De som är bekanta med den berömde japanske animatören Hayao Miyazakis filmer, t ex *Spirited Away*, *Det levande slottet* eller *Min granne*

Totoro, kan också skönja teman och estetik från hans filmiska universum: den besjälade naturen, olika världar, andeväsen och fantasifulla karaktärer som kan transformeras och anta olika skepnader. Miyazaki har i sin tur hämtat mycket från europeisk geografi, arkitektur och sagovärld. Inte minst har Sverige varit en stark inspirationskälla och Miyazaki hade planer på att göra sin version av Pippi Långstrump redan på 70-talet. Det blev aldrig av. Men däremot har hans son Goro Miyazaki gjort en animerad tv-serie baserad på Astrid Lindgrens *Ronja Rövardotter*.

Många barn har förmodligen redan sett en uppsjö av amerikanska animationer på bio och dvd, kanske främst från Disney, Pixar och Dream Works. Nästan alla filmer erbjuder också 3D-tekniken för att förhöja filmupplevelsen.

En stor del av dessa filmer är fabler, det vill säga karaktärerna är olika djur, och flera utspelar sig också i flera olika världar. Ibland i krocken eller samspillet mellan den mänskliga världen och djurens som i *Bee Movie*, *På andra sidan häcken* och *Råttatouille*. Filmer som befolkas av enbart djur, om än förmänskligade och med mänskliga

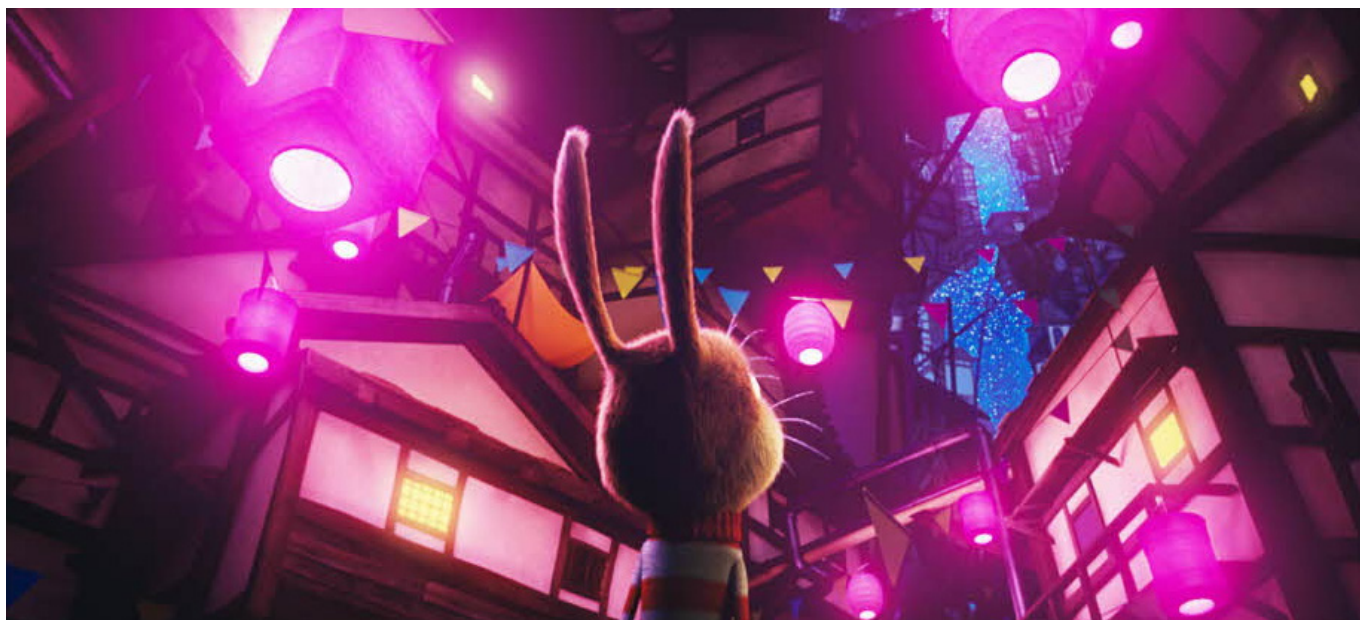
dilemman och sensmoral, är t ex *Robin Hood*, *Lejonkungen*, *Lilla kycklingen* och *Ice Age*.

Resan till Fjäderkungens rike sällar sig till de här filmerna tematiskt och formmässigt men har ett tyngre budskap i botten. Tempot är betydligt lugnare, färgerna mer mättade och historien mer komplex. Estetiken ligger också närmare äldre manuellt animerad film och dockanimationer.

- Hur upplever ni den här filmen i jämförelse med annat ni har sett? Vilka andra filmer med djur i huvudrollerna har ni sett och tyckt om?

Bilar, leksaker och monster är olika varelser som har fått liv i den dator-animerade filmen. Särskilt djur används flitigt. Den muntliga urgamla fabeln lever vidare i den digitala världen. Och djur blir ett tydligt och roande sätt att resa moraliska frågor och samtidigt vara underhållande.

- Varför är djur så tacksamma att använda i animerade filmer? Varför tror ni att man valt just kaniner i *Resan till Fjäderkungens rike*? Vilka mänskliga karaktärsdrag tolkar vi gärna in på

olika djur? Av typen stark som en björn, klok som en uggle, trogen som en hund, listig som en räv o s v.

Resan till Fjäderkungens rike fortsätter i en tradition med berättelser om parallella världar med inspiration så långt tillbaka som den gamla grekiska myten om Orfeus som hämtar tillbaka sin älskade från underjorden. I barnfilmen kan de parallella världarna utspela sig i den klassiska sagovärlden som i *Shrek*, inuti dataspelvärlden som i *Röjar-Ralf* eller i en mytologisk dimension som i *De fem legenderna*.

Även om en svensk barnpublik bara har några eller inga nycklar till en mytologisk kulturtradition kan de se och tolka de mer metafysiska och fantasi-fulla inslagen i *Resan till Fjäderkungens rike* utifrån den egna upplevelsen. På samma sätt som Miyazaki har filmen skapat universum som är geografiska, arkitektoniska, filosofiska och folkloristiska föreningar, och därmed är den universell.

- Diskutera gärna olika inslag i *Resan till Fjäderkungens rike* som känns spännande och som utmanar fantasin. Vad vill eleverna ge dem för betydelse?

Tips på fördjupning

Boktips:

- *Ajö, herr Muffin*, Ulf Nilsson & Anna Clara Tidholm, 2009, Bonnier Carlsen

- *Alla små döda djur*, Ulf Nilsson & Eva Eriksson, 2006, Bonnier Carlsen

- *En stjärna vid namn Ajax*, Ulf Stark, 2007, Bonnier Carlsen

- *Dödenboken* av Pernilla Stalfelt, 2011, Rabén & Sjögren

- *Inte bara tennis*, Peter Barlach, 2012, En bok för alla

Artikel:

- ”Vad förstår barn om döden?” <http://www.barnakuten.nu/barns-rattigheter/vad-forstar-barn-i-olika-aldrar-om-doden/> En artikel som på ett enkelt sätt förklarar hur barn i olika åldrar begriper sig på döden och ger tips på hur man kan samtala om döden med dem.

Filmtips:

- *Min granne Totoro* (Hayao Miyazaki, Japan, 1988)

- *Bröderna Lejonhjärta* (Olle Hellbom, Sverige, 1977)

- *Kick it!* (Katarina Launing, Norge, 2014)

- *Bara molnen flyttar stjärnorna* (Torun Lian, Norge, 1998)

Filmhandledning finns till samtliga filmtitlar.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, Danmark 2013

Regi – Esben Toft Jacobsen

Producent – Petter Lindblad

Manus – Jannik Tai Mosholt, Esben Toft Jacobsen

Röster

Johan – Edvin Ryding

Pappa – Gustav Hammarsten

Mamma – Tuva Novotny

Fjäderkungen – Lennart Jähkel

Bill – Leif Andréé

Tekniska uppgifter:

Längd: 78 minuter

Censur: Från 7 år

Svensk premiär: 2014-03-21

Distribution:

Noble Entertainment AB

Smedsbacksgatan 7

115 39 Stockholm

+46 08 450 48 90

info@nobleentertainment.com

Observera!

Svenska Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Via länken www.sfi.se/filmdistribution kan ni lära er mer om hur man hittar och bokar film.

Redaktion: Kaly Halkawt & Malena Janson, Svenska Filminstitutet, Oktober 2014